

MOUDROST ZVÍŘAT

poučení
z duchovního
života zvířat

Linda Benderová

TRITON

TRITON
Praha / Kroměříž

Linda Benderová

MOUDROST ZVÍŘAT:
poučení z duchovního života zvířat

MOUDROST ZVÍŘAT

poučení
z duchovního
života zvířat

Linda Benderová

Přeložil Václav Petr

Stanislav Juhaňák – TRITON

Linda Benderová

MOUDROST ZVÍŘAT:

poučení z duchovního života zvířat

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

Copyright © 2014 by Linda Bender

© Stanislav Juhaňák – TRITON, 2015

Translation © Václav Petr, 2015

Cover © Renata Brtnická, 2015

Cover photo © Carolyn Evans

Vydal Stanislav Juhaňák – TRITON,

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,

www.tridistri.cz

ISBN 978-80-7387-925-9

• Uč nás, Veliký duchu,
• umění kráčet po hebké, kypré zemi tak,
• abychom pochopili svou příbuznost s veškerým životem.
•

– MODLITBA INDIÁNSKÉHO ETNIKA LAKOTŮ

OBSAH

Poděkování	13
Předmluva Lindy Tuckerové	15

Část první: **Předivo Stvoření**

1 Ekologie Ráje	21
Pojmenovávání zvířat	23
Dávná fakta a moderní pověry	26
Co děláme zvířatům, děláme sami sobě	29
Oboustranná vzájemná pomoc, reciprocita Ráje	32
Je třeba, aby se Adam věnoval svému původnímu úkolu	38
2 Jak poznáme, co si zvířata myslí a cítí?	41
Psi a kočky vědí, kdy se těšit na váš návrat	48
Varování a jasnovidné předtuchy (premonice)	52
Hranice experimentování	57

Část druhá: **Co zvířata chtějí, abychom věděli**

3 Jste milováni	73
„Děkuji ti, že mě miluješ!“	78
Zvířecí bódhisattvové	82
Odvrácená strana lásky	86
4 Již dnes žijete v Ráji	95
Rajská perspektiva	96

Proč lidé nejsou tak šťastní jako zvířata?	102
Obnovení důvěry	108
Duchovní ekosystém	119
5 Nemusíte všemu přijít na kloub	124
Stížnost na vedení	127
Zvířecí kultury a lidské předsudky	135
Zvířecí morálka a lidské hodnoty	142
Oblak nevědění	148
6 Umírání není zlé	151
Životní cyklus a nespokojenost s ním	154
Život po životě	159
Jak se procvičovat v umírání	166
Smutek je součástí štěstí	170
Zdánlivě nedůležité může být nejdůležitější	173

Část třetí: **Propojení všech tvorů**

7 Jak se telepaticky dorozumívát se zvířaty	177
1. cvičení: <i>fotograf volně žijící zvěře</i>	180
2. cvičení: <i>soustřeďte se na přítomný okamžik</i>	181
3. cvičení: <i>den ticha</i>	182
Otevírání srdce	182
4. cvičení: <i>truhlička pro uchovávání vzpomínek</i> (<i>keepsake box</i>)	183
5. cvičení: <i>přijměte od zvířete vděčnost</i>	184
6. cvičení: <i>Noemova archa emocí</i>	184
7. cvičení: <i>emoce v době, kdy se vám vůbec nic nedaří</i>	185
Práce s imaginací	186
8. cvičení: <i>jak vytvořit imaginární zvířecí rezervaci</i>	188
9. cvičení: <i>představujte si sami sebe jako zvíře</i>	189

Posílání telepatických zpráv zvířatům	190
10. cvičení: jak poslat obrazovou zprávu	191
11. cvičení: jak poslat pocit	192
12. cvičení: jak utvořit metaforu	193
13. cvičení: jak poslat útěchu	193
14. cvičení: jak poslat prosbu o pomoc	194
Bezprostřední navázání kontaktu	195
15. cvičení: jak vyzvat zvíře k navázání kontaktu	195
Projekce a jejich odhalování	197
16. cvičení: úmyslná projekce	198
17. cvičení: neangažované naslouchání	199
18. cvičení: když obdržíme záhadnou informaci	200
8 Zvířata hovoří sama za sebe	202
Pes	204
Bílí lvi	207
9 Nesmíme ignorovat náрек a volání nelidského světa	212
Krátký doslov Andrewa Harveyho	219
Doslov překladatele k českému vydání	221
Duchovní pohled na svět a zvířata	221
Dějinný zlom v pohledu člověka na zvíře a odduchovnění	225
Velký řetězec bytí	232
Pocit nadřazenosti nad zvířaty – projev ztráty duchovnosti	236
Věda respektuje ducha společenského systému	242
Rejstřík	253
O autorce	263

PODĚKOVÁNÍ

Podle mé zkušenosti jazyk srdce často vylučuje vyjádření téhož vjemu slovy, a vzhledem k tomu, že kniha *Moudrost zvířat* je v podstatě celá o srdci, její napsání zásadním způsobem vyčerpalo moje dovednostní kapacity. Z celého srdce děkuji všem lidským i nelidským duším, které se o realizaci této knihy zasloužily.

Na prvním místě děkuji zvířatům, jež mi byla po celý život posvátnými učiteli a jsou jimi dodnes. S pokornou vděčností se skláním před africkým buvolem v Krugerově národním parku v Jihoafrické republice, neboť mě přiměl sdílet „moudrost“ s lidským společenstvím.

Chci zde vyjádřit svou neskonalou vděčnost:

Především tátovi: Děvče přírody (*Nature Girl*) ti děkuje, že jsi uvěřil ve mě i v moji lásku ke zvířatům, a děkuje ti za nezištnou lásku – to, co je ve mně nejlepší, je nejlepší tvou zásluhou. Přála bych si, abys tu byl a mohl si tuto knihu přečíst.

Tomovi, dr. Vytrvalému (*Dr. Grit*): Tvá láska mi otevřela prostor stát se advokátkou zvířat.

Jameemu a Nicholasovi: Díky vám za povzbuzení a podporu.

Budu vás milovat celou cestu do nebe a zase zpátky.¹

Pepperovi, svému milovanému společníkovi a příteli: Děkuji ti, že jsi naše životy obohatil svou láskou a že jsi mi stál při psaní této knihy po boku.

---

¹ Autorka patrně naráží na stejnojmennou knihu Kimberly Lollis Parishové *Budu tě milovat celou cestu do nebe a zase zpátky*, kde tuto větu zašeptá před smrtí autorčin mladší bratr. Viz PARISH, Kimberly Lollis (2013), *All the Way to Heaven and Back: Surviving the Loss of a Loved One*, vyd. Richard Robertson, Laurens SC. Kniha je mocným příběhem lásky, tragické ztráty, zdrcujícího zármutku a zároveň napínavým detektivním thrillerem ze skutečného života. (pozn. překlad.)

Nesmírně jsem zavázána:

Všem lidem z nakladatelství North Atlantic Books a Random House za to, že mi umožnili účastnit se nakladatelské práce a že mě celým procesem provázeli.

Andrewovi Harveymu, jehož zaujetí pro duchovní aktivismus nezná mezí. Děkuji ti, že jsi nakladatele upozornil na moji práci, i za tvoji moudrost, povzbuzování a mnohaletou neochvějnou podporu.

Catherine MacCounové, své přítelkyni, bez jejíž pomoci by se tato kniha nikdy nezrodila.

Victoru Parutovi, senzibilovi, médiu a poradci v oblasti mimosmyslového vnímání, děkuji za první inspiraci.

Rupertu Sheldrakeovi děkuji za podnětný výzkum, geniální mysl a užitečné připomínky.

Davidu Simonovi za povzbuzení a veselé historky o zvířatech. Scházíš nám.

Deepaku Choprovi, mistru učitelí.

Lindě Tuckerové a Jasonu Turnerovi za odvahu, lásku a duchovní pomoc.

Jsem také velice vděčná „strýčkovi“ Bobu Randallovi a Barbaře Schachtové Randallové, Křovákům z jihoafrické pouště Kalahari, Carolyn Riversové, zakladatelce a ředitelce institutu Sophia (*The Sophia Institute*) v Charlestonu v Jižní Karolíně, Carolyn Evansové z fotografického studia pro chlupaté mazlíčky PhoDographer (či *PhoDOGrapher*), Trudy Twiggové a Larrymu Stoneovi, Jennifer a Brianu Welhamovým, Susan Rawlingsové, Nathanu Schwartz-Salantovi, Gail Larsonové, Joelu Mellonovi, Barbře Shaferové, Jill Manginové, Jill Angelové a doktoru veterinární medicíny Billu Rogersovi.

PŘEDMLUVA

Říká se, že nic nepřiměje člověka k účinnějšímu soustředění mysli než pohled do hlavně nabitě zbraně. Linda Benderová popisuje, jak byla jednou asi půl hodiny ohrožována revolverem a jak se jí v onom kritickém okamžiku vybavovaly vzpomínky na zkušenost absolutní volnosti, kterou zažila se svou klisnou *Je t'aime*, usazená na jejím holém hřbetě a cválající s ní v blažené jednotě pod širým africkým nebem. Byl to okamžik dlouhý, „překypoval Boží láskou, že se minuta stala věčností“. V první chvíli byste předpokládali, že v takové situaci bude mít člověk spíše tendenci uniknout z reality transcendentním či mimotělním zážitkem, ale pravý opak je pravdou: Linda Benderová byla podle svých slov beze zbytku „přítomná“ ve svém „vlastním těle“. Větší rozdíl mezi těmito dvěma stavy už být nemůže: první představuje únik před zodpovědností za pozemský život, zatímco druhý naprostou tělesnou bdělost, reálný, skutečný život. Pokud jste opravdu naživu, nebojíte se smrti. Nebojíte se ničeho.

Pokud patříte k lidem, kteří si ze srdce přejí udělat v rámci našeho problematického světa smysluplnou změnu, a váháte učinit první krok jen proto, že zatím nemáte úplně jasno a nedostává se vám potřebné odvahy, pak vás tato kniha a každé její slovo, včetně příběhů, při jejichž četbě vám vhrknou slzy do očí, může inspirovat.

Kniha *Moudrost zvířat* je dílem ryzí nezištné lásky nejen ke zvířatům, jež s námi na těchto stránkách sdílejí velký kus své moudrosti, ale zejména k nám lidem, neboť naše osudové určení naléhavě závisí na důkladné revizi vztahu k Matce Přírodě a uzavření nové vzájemné smlouvy, pakliže ovšem chceme v bezprostřední budoucnosti obstát a získat jako druh šanci přežít.

Hluboce komplexní a nedílná povaha našeho spojení se zvířaty je zde popsána s takovou něhou a vědeckou kompetencí zároveň,

že snad jen nejnevzdělanější surovci by mohli volání obětující se Přírody ignorovat.

To, co činí z četby této knihy do jisté míry bolestnou záležitost, je skutečnost, že pojmy „nevzdělanost“ a „ignorance“ ani zdaleka nevystihují obtížnost situace, v níž se dnes my lidé nacházíme.

V této kritické hodině, kdy se rozhoduje o bytí naší planety, si přiznejme, že my všichni hledíme do hlavně pušky. Linda Benderová pracuje s premisou, s níž čas neotrásl a podle níž je láska nejvyšší hodnotou, ukrytou v samotném jádru Stvoření. Tento předpoklad autorce umožňuje nejen přiznat exploatační, vykořisťovatelskou chorobu moderního konzumerismu, který nás všechny zabíjí, ale především jasně ukázat řešení.

Navzdory závažnosti tématu nás Lindin čtivý, svěží důvěrný styl, doplněný jasným stanoviskem, přinutí dočíst knihu jedním dechem a zamyslet se nad otázkou, která je její kvintesencí. Jak se stalo, že jsme ztratili svůj příbytek v Ráji? A jak ho můžeme získat zpět?

Místo toho, abychom v člověkem zaviněné zkáze, kterou jsme do jisté míry pomáhali dovršit všichni, pokračovali, měli bychom pomáhat s obnovou Matky Přírody, neboť jinak ani nenajdeme svou vlastní ztracenou podstatu. Tím, že začneme doopravdy žít a opět převezmeme odpovědnost za svůj vlastní život, získáme duši a srdce, jež jsme všichni už dávno cestou bytím poztráceli.

Moudrost zvířat nám na jednom úchvatném příkladu za druhým ukazuje, že obnovení komunikace se zvířaty může lidem poskytnout nejúčinnější nástroj pro znovunastolení láskyplného a smysluplného vztahu s reálným světem. Tato schopnost, kterou jsme mívali v nejstarších dobách, je pro naši moderní dobu kriticky důležitá. Je to klíč nejen k zachování planety, ale i k záchraně nás samotných. Linda Benderová rovněž připomíná, že pojem *anima*, z něhož byl utvořen i výraz *animal* (zvíře, živočich), znamená „duše“ (případně oživovací princip, dech). Obnovení kontaktů se zvířaty je proto zároveň životně důležité pro oživení našich srdcí a duší. Taková obroda bude nutně znamenat hlubokou

změnu životního stylu, návrat k lásce a zodpovědnosti za vlastní činy a životní prostředí.

Lindina odvážná kniha nás nenásilnou formou vede k ústřednímu jádru problému, do sféry otázek, jimž se nejvíce vyhýbáme – například co znamená zemřít nebo ztratit někoho blízkého nebo co znamená zabít a sníst jiného tvora a jak odlišně se k této Boží smlouvě stavějí přírodní predátoři.

Pokud má čtenář dostatečně otevřené srdce, aby dokázal skutečně naslouchat, v poslední kapitole této strhující a bezchybně propracované knihy se dočká chvíle, kdy se s námi Linda Bendorová podělí o některá poselství, jež jí byla svěřena zvířecími vyslanci. Mezi nimi nebude chybět ani nepomíjející moudrost krále všech zvířat, velkolepého bílého lva.

Vzhledem k tomu, že já sama se těším z výsady žít v divočině mezi lvy – a zejména mezi bílými lvy – uprostřed hrdé země jejich endemických předků na široké ploše soukromé přírodní rezervace Timbavati sousedící s Krugerovým národním parkem, mohu dosvědčit autentičnost tohoto burcujícího poselství. Navzdory tomu, že z něho zaznívá sebevědomí majestátu *krále králů zvířat*, přináší toto poselství tíž láskyplný a naléhavý imperativ, jaký byste uslyšeli od kteréhokoli zvířete, s nímž byste se mohli při troše štěstí v životě potkat, ať už domácího, či volně žijícího. Stačilo by jen, kdybyste se na chvíli zastavili a zaposlouchali se. Je to posvátné zvěstování, velká výzva srdce a duše Matky Přírody a Tvořivé síly, přítomné ve všech Jejích tvorech, velkých i malých, moudrých a úžasných.

S obnovou Ráje na Zemi ovšem můžeme začít teprve tehdy, naučíme-li se toto volání respektovat.

Linda Tuckerová²

---

² Linda Tuckerová vystudovala univerzitu v Kapském Městě a Cambridgeskou univerzitu ve Velké Británii, specializovala se na psychologii,

---

jungovský výklad snů a středověký symbolismus. Dnes je výkonnou ředitelkou (a zakladatelkou) neziskové organizace Globální nadace na ochranu bílých lvů (*Global White Lion Protection Trust*), jejímž posláním je ochrana bílých lvů a přírody a podpora rozvojové komunity, a je autorkou řady knih, např. *Zachraňme bílé lvy* (*Saving the White Lions*) a *Tajemství bílých lvů* (*Mystery of the White Lions*). Čeští diváci se s ní mohli seznámit v pozoruhodném americkém dokumentárním seriálu *Návrat bílých lvů* (*Return of the White Lion*, 2008). (pozn. red.)

ČÁST PRVNÍ

⋮

PŘEDIVO STVOŘENÍ

1 : EKOLOGIE RÁJE

Musím se sice ještě hodně učit, ale tohle vím přesně: zvířata jsou ve skutečnosti mnohem starobylejší, složitější a v mnoha ohledech po intelektuální stránce vytrřbenější než my. Jsou mnohem dokonalejší, protože zachovávají onu přírodní symetričnost, obávanou rovnováhu, a dodržují ji s pokorou, přesně tak, jak ji Příroda zamýšlela. Zvířata bychom měli respektovat a ctít a nejspíš nejvíc bychom si měli vážit slona, zvířete s nejlidštějšími emocemi ze všech suchozemských savců na světě.

– DAPHNE SHELDRICKOVÁ³

Člověk nepozná sám sebe, dokud nezachytí svůj odraz v oku, jež není lidské.

– LOREN EISELEY⁴

---

³ Daphne Sheldricková (roz. Jenkinsová) je britská autorka narozená v Keni a věnující se již třicet let ochraně tamní přírody, péči o osiřelá, zraněná či ohrožená zvířata, zejména o slůňata, a reintegraci slonů zpět do volné přírody. Filmoví a televizní diváci ji nejspíš budou znát z dokumentárního snímku *Pro lásku slonů* (*For the Love of Elephants*) a seriálu *Deník sloní rodiny* (*Elephant Diaries*) a *Deník sloní rodiny 2* (*Elephant Diaries II*), zatímco český čtenář se také mohl seznámit s její knihou SHELDRICKOVÁ, Daphne (2013), *Africký příběh lásky – život v keňském národním parku* (z autobiografického angl. orig. *Love, Life, and Elephants: An African Love Story* přeložila Ivana Nuhlíčková), 358 s., vyd. Ikar, Knižní klub, Praha. (pozn. překlad.)

⁴ Loren Eiseley (1907–1977) je u nás neznámý. Svými příznivci byl považován za mága, duchovního mistra či šamana, ale zároveň byl významným americkým antropologem, profesorem antropologie na Pensylvánské univerzitě, autorem řady přírodopisných knih a filosofem, jehož vzory byli představitelé tzv. amerického transcendentalismu (vycházejícího z kalvinismu a puritanismu), zejména Ralph Waldo Emerson a Henry David Thoreau. Známa a všeobecně uznávaná je sbírka

Jako dítě jsem byla neohrabaná, plachá a špatně jsem se učila mluvit. Měla jsem potíže s navazováním vztahů s ostatními lidmi a začleňováním sebe sama do okolního světa. Když se pokouším vzpomenout na prvních šest let života, příliš si toho nevybavuji. Všechno se mi jeví tak nějak neradostně rozmazané, jenže v šesti letech jsem prožila letní noc, kterou se všechno změnilo.

Přibližně kolem druhé hodiny ranní mě probudil křik doléhající zvenku oknem ložnice. Nezdálo se, že by to byl lidský křik. Do té doby jsem nikdy nic podobného neslyšela. Vzbudila jsem rodiče a šli jsme pátrat na dvorek. Našli jsme tam malou králičí samičku. Trásla se, zřejmě po smrtelně nebezpečném setkání s nějakým větším zvířetem se nemohla ani pohnout, a tak, ochromená hrůzou a neschopná utéci, mi dovolila vzít ji do náruče. Po její matce nebylo ani vidu ani slechu, a tak jsem se rozhodla vzít ji dovnitř, do bezpečí. Lehla jsem si s ní na oranžový kobereček v kuchyni a přitiskla si ji k hrudi. Cítila, jak mi bije srdce, a postupně se uklidnila, jen tu a tam tiše zakňourala.

To je moje nejstarší vzpomínka na okamžik, kdy jsem intenzivně pocítila lásku. Ocítila jsem se jakoby ve víru mohutných vln lásky, jež mě tehdy obklopile i s mou nově nalezenou přítelkyní. Neuměla jsem to sice vysvětlit slovy, ale nějakým způsobem jsem věděla, že tato králičí samička a já sdílíme týž život a téhož ducha a že jsme vzájemně propojené něčím, co nás obě přesahovalo – zkrátka že scénu ovládlo cosi daleko většího. V mém nitru se rozhostil úžasný klid. Kdykoli slyším novozákonní formulaci „pokoj převyšující každé pomýšlení“, vždycky si vzpomenu právě na onen okamžik. Měla jsem v úmyslu zůstat vzhůru celou noc, ale záhy jsem usnula. Když jsem se ráno probudila, králičí tvářička

---

Eiseleyho eseje *Muž, jenž vrací hvězdice do moře* (*The Star Thrower*, 1978), obsahující ústřední stejnojmenný šestnáctistránkový esej. Z četných dalších děl jmenujme alespoň *The Mind as Nature* (1962), *Man, Time, and Prophecy* (1966) či *Darwin and the Mysterious Mr. X: New Light on the Evolutionists* (1979). (pozn. překlad.)

blízko té mojí byla první věc, kterou jsem uviděla. Zvířátko se mi stále tisklo k hrudi.

Na tu noc vzpomínám jako na první okamžik, kdy mě nějaké zvíře zachránilo. Předtím jsem byla se světem svázána slabě, stačil silný poryv větru, aby mě odvál. Od té chvíle jsem cítila, že do světa patřím. Sladění jemného roztřeseného tepu drobné králičí samičky s mým vlastním tepem mi dalo pocit, že mi srdce tluče dostatečně silně. Když jsem hladila teplou, hedvábnou srst, pochopila jsem, k čemu mám ruce. Záchrana zvířecího života dala mému životu smysl.

Jako zanícená advokátka zvířat s diplomem z veterinární medicíny jsem zasvětila život snaze zachraňovat životy ostatních tvorů, pokud mi na to síly stačí. To, co jsem zjistila v šesti letech, je pravdivé dodnes – zachraňováním zvířat zachraňuji sebe sama. Tato reciprocita, oboustranná, vzájemná pomoc, kterou si poskytují zvířata a lidé, je vetkána do samotného předu Stvoření. Je to ekologie Ráje.

POJMENOVÁVÁNÍ ZVÍŘAT

Rozhlasová a televizní zpravodajství tradičně končívají „zajímavými osudy“ (tomuto žánru se v mediálním žargonu říká *human-interest stories*). Je to něco jako moučník – sladkost, na kterou se člověk může tešit po zkonsumování každodenního přídelu válek, zločinů, skandálů, politických třenic, poplašných zpráv ze zdravotnictví a čísel dokládajících hospodářský propad. Příběhy o zvířatech představují ideální prostředek, jak diváka přimět zůstat až do konce. Dozvíme se, jakým dovednostem a užitečným kouskům se v poslední době naučili psi, jak domácí mazlíčci unikli smrtelnému nebezpečí, jak byli zachráněni a shledali se po letech strastného putování se svou rodinou nebo to, jak volně žijící zvířata adoptují sirotky jiných druhů. Důvtipné, legrační

a dojemné historky ze života zvířat spolehlivě zaujmou největší procento lidských diváků. Vzbuzují v nás dobré pocity.

Podivné je, že se význam tohoto zdroje radosti a štěstí, tak úspěšně fungujícího a oslovujícího většinu lidí, nepovažuje za příliš důležitý. Jak je možné, že přikládáme takovou důležitost těm částem zpravodajství, jež v nás vzbuzují obavy a deprese, zatímco k oblíbené části se stavíme jako k pouhému bonbonku? Proč pro nás není nejdůležitější ta část, při níž naše srdce ožívají a na tváři se nám usazuje úsměv?

Jsem přesvědčená, že štěstí, jež pociťujeme ve vztahu ke zvířatům, má obrovský význam. Nepochybují, že je pro naši fyzickou, psychickou a duchovní pohodu absolutně klíčové. Pomíjivé, nicméně nepopíratelné potěšení, s nímž nasloucháme příběhům o zvířatech, je klíčem k řešení hádanky, s níž se potýkají lidští filosofové již celá tisíciletí: Jak se stalo, že jsme přišli o svoje místo v Ráji a jak ho můžeme získat zpět?

Podle Koránu Bůh kdysi shromáždil anděly a seznámil je s Adamem. Vysvětlil jim, že Adamovi svěřil správu nad právě stvořeným pozemským Rájem. Andělé si rozhodně nemysleli, že je to dobrý nápad. Proč v Edenu ustanovit správcem někoho, kdo „pohoršení bude šířit a krev prolévat“, a ne anděly, kteří žijí jen velebením Boží slávy a svatosti?

Nato Bůh shromáždil všechny zemské tvory a vyzval anděly: „Sdělte mi jména těchto, jste-li pravdomluvní!“ Andělé cítili, že se s nimi nehraje fér.

„Jak bychom mohli vědět, čemus nás ty sám nenaučil?“ namítl.

Bůh se otočil k Adamovi a vyzval jej, aby mu sdělil jména oněch tvorů. A Adam poslušně označil každé zvíře, znal všechna jejich jména. Když andělé slyšeli, jak se Adam mistrně zhostil úkolu, v němž oni sami selhali, usoudili, že Bůh nejspíš přese všechno ví, co dělá.

Abychom mohli něco pojmenovat, musíme to zřetelně vnímat. Stává se z toho osobní záležitost – pojmenováním druhou živou

bytost uznáváme. Jsme pak schopni srozumitelněji vysvětlit rozdíl mezi ní a ostatními živými bytostmi. Čím více jmen známe, tím se naše rozlišovací schopnosti umocňují. Pokud se blíže zaměříte na psy, naučíte se spoustě jmen psích ras. Pokud jim věnujete ještě bližší pozornost, rozpoznáte rozdíly mezi jednotlivými jedinci téhož plemene a dokážete toho kterého psa či fenku zavolat vlastním jménem. Lidé ve Spojených státech amerických navazují se svými zvířecími společníky stále osobnější vztahy. Před lety bylo zvykem dávat psům jména jako Fido apod. a nechávat je venku v psích boudách. Dnes dáváme psím společníkům stejná jména, jaká vybíráme dětem, a necháváme je spát ve svých postelích. Pracovníci masokombinátů vědí, jak účinná jsou pojmenování. Ve vepřínech se hovoří o „výrobě masa“, o „jednotkách“, o „kusech“. Jak jinak snést, že nutíme živé bytosti, schopné emocí a cítící bolest, žít v tak příšerných podmínkách? Tím, že těmto zvířatům nejsou přiznána jména, je pro člověka snazší vykonávat práci v masném průmyslu, zrazovat hlas srdce a udržovat soucit v jakémisi anestetickém stavu.

Podle Koránu si Bůh, Zdroj všeho a všech, vysoce cenil schopnosti dávat zvířatům jména. Bylo to pro něho tak důležité, že když zvažoval, kdo jej bude na Zemi reprezentovat, považoval schopnost dávat jména za jediné a rozhodující kritérium. Nezáleželo na tom, že byl Adam neukázněný, násilnický a že se neustále zapomínal modlit. Tím, že dokázal pojmenovat každé jednotlivé zvíře, potěšil Boha víc, než kdyby se dobře modlil.

Dalo by se předpokládat, že když lidé získají souhlas jen na tomto základě, budou tento úkol pokládat za nejvyšší prioritu. Dalo by se očekávat, že každý bude trávit spoustu času odříkáváním seznamů zvířecích jmen. Dalo by se očekávat, že ti z nás, kteří dokáží rozlišit jedince ve vrabčím hejnu tak dobře, že každého vrabčáka budou znát jménem, zaujmou ve společnosti uznávané postavení světců či guruů. Je to divné, ale není tomu tak.

Příběhy o Adamovi, s nimiž se můžeme seznámit v Koránu a Bibli, nikdy nebyly zamýšleny jako doslovné popisy procesu, jímž povstal hmotný svět. Mýtus o Stvoření je příběh o vzniku psychospirituálního stavu. Na této úrovni vypráví příběh o Adamovi něco, co bychom mohli chápat mnohem doslovněji, než je obvyklé. Lidské dějiny nás unášejí dál a dál od rajskeho stavu, který si matně vybavujeme jako mnohem radostnější. Primárním symptomem tohoto trvalého vzdalování se od Ráje je rostoucí odcizení od blízkých tvorů. Čím méně rostlin a živočichů jsme schopni rozeznávat jako jednotlivce – rozeznávat je natolik, abychom je uměli pojmenovat –, tím odcizenější jsme sami sobě, Zemi a Bohu, tedy Zdroji.

Téměř všechna světová náboženství nabízejí určitou verzi stvořitelského příběhu, podle kterého život na Zemi kdysi zahrnoval pocit, že žijeme v Ráji. Závažnost tohoto momentu nám nicméně neustále uniká. Zdá se, že si neuvědomujeme, že Ráj je *zde*. A zdá se, že ani nechápeme zásadní důležitost našich blízkých pozemských tvorů pro samotný smysl a účel lidské existence. Zdá se, že čím jsou teologické, filosofické a terapeutické nauky propracovanější, tím méně se v nich hovoří o zvířatech. Dnes se člověk může stát doktorem filosofie, aniž by během učené výuky narazil byť i jen na jediné zvířecí jméno. Při pátrání po stále prchavějším Ráji děláme všechno možné i nemožné – s výjimkou právě toho jediného, o co nás Zdroj výslovně žádal.

DÁVNÁ FAKTA A MODERNÍ POVĚRY

Když děti kreslí zvířata, propůjčují jejich tvářím lidský výraz. Dělalí to všechny děti na světě bez rozdílu. Se stejnými prostředky se setkáváme i u dospělých, když chtějí děti pobavit. V kreslených seriálech a pohádkových knížkách zvířata mluví, projevují emoce, řeší problémy. Zvířecí jedinci mají chyby, klady, specifické